

Sub Regatta 2012 v Bratislavě

U-12 Christiana Mikulicse z Rakouska při plavbě u dna

motorem MIG 600 boat a sedmilitrovou lodní vrtulí Raboesch, k napájení slouží dva olověné akumulátory 12 V / 2,3 Ah zapojené paralelně. Trup je dělený ve vodorovné rovině přibližně na polovinu, těsný prostor má shora dvě plexisklová víka, těsněná gumou a přitahená ke skříní řadami šroubů s maticemi. Víka kolem matic bohužel praskají, měla by být z měkčího a pružnějšího materiálu, a tak Mirek strávil dost času hledáním průsaků vody a ošetřováním zatopených serv. Pro Akulu je připravená pístová balastní nádrž vlastní výroby, poháněná motorem velikosti 500 a vybavená jednostupňovým převodem s čelně ozubenými koly. Zajímavé je spojení částí

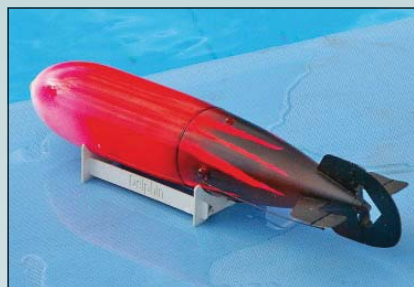
Druhé mezinárodní setkání příznivců modelů ponorek, uspořádané letos 8. a 9. září na otevřeném koupališti Zbojnička v bratislavské Rači, se strefilo do několika dnů nádherného a horkého počasí končícího léta. Akce byla přístupná i pro diváky, kterých se na koupališti během dvou dnů vystřídalo poměrně dost. Převažovaly mezi nimi rodiny s dětmi z blízkých čtvrtí, ale našli se i modeláři, kteří o stavbě ponorky uvažují nebo ji už stavějí, a setkání bylo pro ně vítanou možností okouknout a zkontrolovat konkrétní technické celky.

Delphin, rychlá ponorka Wenera Langa s netradičním plastovým bajonetem

ale už funkční model Akuly dlouhý 180mm, postavený na základě laminátového trupu dodávaného Petrem Žákem. Ponorka je poháněna

Delphin připravený k jízdě

Vybavení Hajena je velmi jednoduché, ale nesnese vyšší tlak

Atmosféra setkání byla velmi příjemná a přátelská, téměř každý, kdo měl zájem, si mohl kdykoliv zajezdit. Zklamáním byla malá účast rakouských ponorkářů, místo větší skupiny, s níž se počítalo, přijeli jen dva. Nedorazil ani Andreas Pfisterer se svou téměř čtyřmetrovou a metrakovou Akulou (projekt 941), která měla mít v Bratislavě svou funkční premiéru. Zřejmě se stavba opět protáhla a termín odložil.

Co bylo k vidění nového? Mirek Kostroun z Ústí na Labem přivezl po roční stavbě zatím nedokončený,

UB10 Christiana Mikulicse z Rakouska

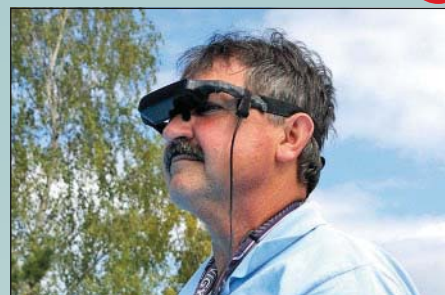
pláště trupu. Horní díl je vpředu ustaven dvěma trny a přidržován solnými magnety z vraku pevného disku z počítače, vzadu je jednoduše přitahen gumičkou s háčkem k pouzdru hřídele. Do příruby na pohonný motor jsou vyvrtány dva otvory a protaženy mosazné trubičky chlazení, které sice takto není příliš účinné, ale když už uvnitř rozvod chladicí vody je, proč jej nevyužít. Přední hloubková kormidla jsou otočná i zasunovatelná, ale zatím nejsou ovládaná. Vpředu zřejmě přibude časem i příčný pohon, aby se zlepšily manévrovací možnosti.

Další novou ponorkou, která dokonce měla na setkání svůj křest na vodě, byl švédský Hajen z doby před první světovou válkou. Hajen znamená v překladu žralok a model zachycoval ponorku po přestavbě z roku 1916 s označením UB No 1. Byl postavený podle starších plánů z polského časopisu Modelarz 11/1999. Trup je laminátový, s tloušťkou stěny 1–1,5 mm, vytvořený na pozitivním kopytě z pěnového polystyrenu vlepěného mezi papírová žebra a potaženého hnědou lepicí páskou. Duté nástavby jsou slepené z plastových desek. Štefan Ábel z Bratislavy se stavbou začal asi před deseti roky, ale několikrát ji přerušil a posledních pět let byl model už víceméně jen bez vnitřního vybavení, které nakonec vzniklo v posledních dvou týdnech před setkáním.

Hajen má velmi jednoduchý statický ponořovací systém. Používá staré celokovové zubové čerpadlo z nákladního auta IFA poháněné motorem 400 na 6 V. Čerpadlo není těsné, po položení na hladinu se balastní nádrž z plastové nádoby utěsněné lepicí páskou naplní zhr-

Hajen při své první plavbě

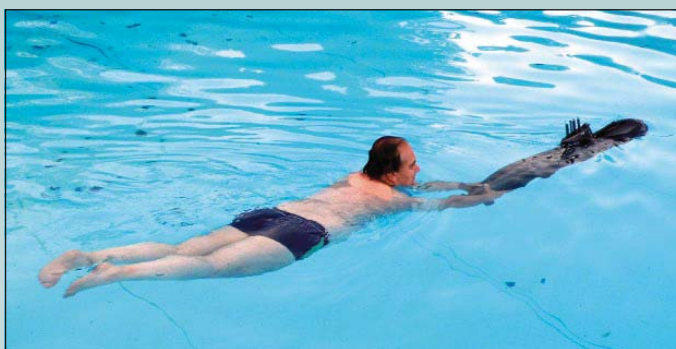

Vlado Randa občas řídil podle pohledu z ponorky přenášeného prostřednictvím kamery a vlečené bóje do brýlí

ba během dvou minut. Čerpadlo jen vyčerpává z nádrže a spíná se mikrosplínačem při plném nastavení hloubkových kormidel nahoru. Odvzdušnění nádrže vede do periskopu na věži a trubičkou dál nahoru, trubičkou je protažená i anténa přijímače. Model není určený pro hlubší ponořování, má jezdit jen na periskopové hloubce.

K pohonu Hajenu stačí motor velikosti 400 s převodem 3,5 : 1, mosazná lodní vrtule vlastní výroby dobře táhne dopředu i brzdí. Stožár na palubě, který byl u předlohy sklopný, má v základně závěs a ve správné poloze jej drží lanka. Pokud ponorka při ponoření narazí do jiného plavidla, stožár se neulomí, ale pružinky zařazené do lanek se natáhnou a stožár uhne. Těsný prostor je uzavřený jen lepicí páskou.

Vladimír Randa z ponorkového klubu Žilina přivezl hned několik ponorek z „vlčí smečky“, která je předváděna na akcích. Nová mezi nimi byla U-77 vycházející ze stavebnice Robbe (typ VII), s věží předělanou na typ C. Pohyblivé otevíratelné poklopy na palubě i věži slouží k vypouštění vzduchu z prostoru mezi tlakovým trupem a pláštěm při ponoření. Odlišností této ponorky je obrácená montáž pistové balastní nádrže o objemu 725 ml. Závitová tyč se nevysouvá dozadu mezi motory, nýbrž vpřed vedle akumulátoru 7,2 V / 5 Ah. Výhodou je lepší možnost vyvážení. Model může nést na palubě konzolu se sedmi

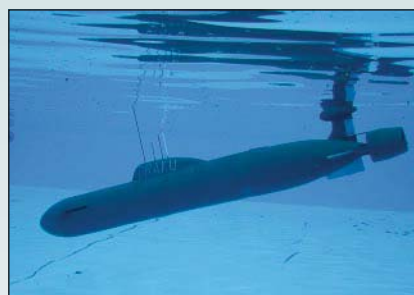
Ponorkový tug towing, ponorka typu 212 utáhne plavce jako nic (foto Petr Jašek)

Jaroslav Otrusina při přípravě své ponorky Draku

malými raketami z čínské pyrotechniky.

Werner Lang z Rakouska přivezl mimo jiné malou rychlou dynamicky ponořovanou ponorku Delphin

Draku Jaroslava Otrusiny při ponoření

nápadně červené barvy. Model, přičně rozdělný na dvě části spojené plastovým bajonetem, od německé firmy Norberta Brüggena má průměr jen kolem 75 mm. Ze špičky ponorky vyčnívá masivní nárazník z průsvitného silikonového kaučuku, který tlumí občasnou kolize se stěnami bazény a současně se dá v noci efektně prosvítit vloženou LED. Model jez-

dil ve vodě pěkně a hodně svižně, ale na větší skoky z vody jeho pohon nestačil.

Marian Galbavý přijel v neděli ukázat rozestavěný trup svého nového, 2,3 m dlouhého Vanguarda, moderní britské atomové ponorky. Jeho model se ještě dá převážet v osobním autě, i když se sklopenými sedadly, na Slovensku prý ale vzniká o dalších 20 cm delší Taifun, který vzhledem k mohutnějším proporcím už vyžaduje transport na přívěsu. Nehotový laminátový trup U-2540 s leptanými kovovými detaily měl se sebou i László Benkó z Maďarska.

Ačkoli bylo setkání pořádané jen pro modely ponorek, nakonec se vzhledem k menšímu počtu účastníků (24 registrovaných modelů) dostaly ke slovu i parníky. Dva byly maďarské a jeden dovezl v neděli Alexander Číma ze Stupavy. „Cíle“ ponorkám dělaly i dvě bitevní lodě a v neděli se mezi nimi objevila i plachetnice Štefana Ábela.

V neděli odpoledne na závěr vyhlásil Roman Pastorík, který byl letos, stejně jako před dvěma roky, iniciátorem a hybnou duší celého setkání, výsledky. Putovní pohár za nejhezčí ponorku podle hlasování diváků (typ XXI) si odvezl Vladimír Randa do Žiliny a titul nejlepších lovců ponorek si v doprovodu sou-
těžů vystříleli Mirek Kostroun a Petr

Jašek z Ústí nad Labem.

Nejvzdálenějším účastníkem byl vyhlášen Mirek Kostroun, ale jen proto, že minule totéž připadlo na Petra Jaška. Oba totiž byli jen pár stovek metrů od sebe a rozhodnout, který to má do Bratislavy dál, bylo obtížné, tak aby se vystřídali...

Jaké bylo setkání v Bratislavě? Z pohledu účastníka určitě velmi povedené a příjemné, ale bo-

hužel menší, než se čekalo. I tak si tým kolem Romana Pastoríka zaslouží uznání za ohromné množství práce, kterou odvedl, i prostředky, které do akce investoval. Sponzorský příspěvek ze strany městské části Rača totiž tvořil jen příslušnou kapku v moři.

Ing. Michal Černý
Martin Velek

Strojovna parníku Viktorka a Bertík Alexandra Číma ze Stupavy

